

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «СОЦИАЛИСТИК МУЛКНИ САҚЛАШНИ ТАЪМИНЛАШ» ЮЗАСИДАН ҚОРАҚАЛПОГИСТОН АССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ СОВЕТЛАРИНИНГ ИШИ ТУЎРИСИДА»ГИ ҚАРОРИНИ БАЖАРИШ БОРАСИДА ТОШКЕНТ ШАҲАР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ СОВЕТЛАРИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ҲАҚИДА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОЯ КОМИТЕТИНИНГ

Мамлакатимизда салбий социал ҳодисалар ва уларнинг сабабларини муваффақиятли бартараф этиш борасида бой тажриба тўпланган. Ҳуқуқни бузиш ҳолларига қарши курашнинг илмий жиҳатдан асосланган системаси таркиб топган бўлиб, у партия раҳбарлигида самарали амал қилмоқда, бу соҳада ички сиёсатиникизгин ягона йўлини амалга оширмоқда.

СССР Олий Совети Президиумининг «Социалистик мулкни сақлашни таъминлаш юзасидан Қорақалпоғистон АССР халқ депутатлари Советларининг иши туғрисида»ги қарори Тошкент шаҳридаги барча халқ депутатлари Советлари, шаҳар икрояия комитетининг Бош бошқармалари, бошқармалари, бирлашмалари, трестлари, шаҳар корхоналари, ташкилотлари, муассасалари фаолиятини тақомиллаштиришда, бу корхоналар ва муассасалар қайси идорага бўйсунишидан қатъий назар, КПСС XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорлари талаб этаётганидек халқ мулкниин сақлашни контроль қилишни кучайтириш, меҳнаткашларда ижтимоий мулкни авайлаб-асраш туғвусини тарбиялаш ишида принципиал аҳамиятга эгадир. Бу соҳада шаҳарда маҳаллий Советлар, уларнинг ижроия комитетлари, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, халқ ҳўжалигининг барча тармоқлари меҳнат коллективлари собитқадамлик билан иш олиб бормоқдалар. **Социалистик қонуңчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш юзасидан амалга оширилаётган ишларда Советлар, уларнинг ижроия комитетлари, депутатлар етакчи роль ўйнайдилар.**

Мазкур масалани шаҳар Совети навбатдаги сессиясида қўриб чиқиш учун тайёрлаш чоғида ахборот-аналитик таъминлашга, ҳуқуқ-тартибот бўзилишига қарши курашда иштирок этувчи органлар ва ташкилотлар кенг доирадаги вакилларининг мазкур масалани тайёрлашга жалб этишга эътибор қўяйтирилди. Бу муҳим муаммага фақат комплекс ёндашувгина икёбий натижа бериши ҳамда Тошкент шаҳрида ҳали ҳам учраётган салбий ҳодисаларни бартараф этишга қўмаклашиши мумкин.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси ходимлари 1986 йилда корхоналар, ташкилотлар, муассасалар вакиллари, шунингдек халқ назоратчилари иштирокида беш мингдан ортиқ объектни пул маблағлари ва моддий бойликларнинг сақла-ниши, техник жиҳатдан мустаҳкамлиги ва қўйлаётган талабларга мос келиши жиҳатидан текшириб чиқди. Аниқланган энг жиддий камчиликлар юзасидан ҳўжалик органларининг раҳбарлари ва юқори ташкилотларга 150 дан ортиқ тақдиминома юборилди. Мазкур тадбирларнинг амалга оширилиши моддий бойликлар ва пул маблағлари ўғирланишининг олдини олишда икёбий натижа берди. Икёниятнинг бу турлари 1985 йилдагига нисбатан салкам 16 процент камайди.

Давлат ва жамоат мулки пухта сақланиши-ни таъминлаш мақсадида социалистик мулк-ни сақлаш юзасидан мунтазам қўриқлар ўтказилмоқда. Аналитик ишлаш имкониятлари-ни кенгайтириш учун очиб ташланган барча жиноятлар ва ана шу жиноятларни содир қил-ган шахсларга оид маълумотлар ишлаб чи-қилиб, бундай маълумотларни олиш програм-маси электрон-ҳисоблаш машинаси хотираси-га киритилди.

Тошкент шаҳар прокуратура органлари бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари билан биргаликда халқ мулки ўғирланишига қарши кураш самарадорлигини оширишга қаратилган бир қанча ташкилий ва амалий чора-тадбирлар ишлаб чиқишда ва амалга оширишмоқда. Улар социалистик мулк сақланишини таъминлашга, ҳўжасиз-лик ва исрофгарчиликка қарши ку-рашга қаратилган қонуңларнинг ба-жарилишини текширишни мунтазам ташкил этмоқдалар. Бундай текширишлар «Ташав-тотехобслуживание», «Ташкентхлеб», «Узмя-сомолдторг» бирлашмаларида, Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги, Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министр-лигида ўтказилди. **Шаҳар прокуратура орган-ларининг терговчилари 1986 йилда давлат ва**

жамоат мулки ўғирланишига оид ўилаб жи-ноий иш юзасидан тергов олиб боришлар.

Тошкент шаҳар халқ контроли комитети ўз мажлисларида молиявий ва моддий ресурсе-лардан оқилона фойдаланиш, халқ ҳўжалиги-нинг ҳамма тармоқларида пуш ва молия ин-тизомига қатъий риоя этиш масалаларини мунтазам қўриб чиқмоқда. Шу йилнинг ўзи-дагина шаҳар корхоналарида табиий газдан фойдаланишнинг аҳоли, Тошкент электро-механика заводида шитат-молия интизомини буюзилиш ва ҳўжасизлик, «Главташкент-строй» қурилиш ташкилотларида материал ва меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш каби масалаларни қўриб чиқди. Мўҳокама қилинган барча масалалар юзасидан у ёки бу бузилишларга йўл қўйган айбдор шахсларни жазолаш ҳақида тегишли қарорлар қабул қилинди. Масалан, электромеханика заводи бош энергетиги ўртқот В. В. Чепиков, «Узэнер-гоналадка» ишлаб чиқариш бирлашмаси реле ва автоматика заводи цех бошлиғи Л. Д. Цим-беров вазифасидан бўшатилди.

Шаҳар статистика органлари корхоналар ва ташкилотларда ҳисобот маълумотларининг йўқлигини мунтазам текшириб бормоқдалар, текшириш натижалари юзасидан халқ депу-татлари шаҳар Совети ижроия комитетининг тегишли қарорлари қабул қилинмоқда. Шу йилнинг биринчи ярмидагина 60 та объектда ана шундай текшириш ўтказилди.

Бу масалалар шаҳар Совети доимий комис-сиялари фаолиятида ҳам ўз ифодасини топ-моқда.

«СССРда Советлар депутатларининг статуси туғрисида»ги СССР Қонунида депутатларнинг совет қонуңларини ҳимоя қилиш, ҳуқуқбузар-ликка қарши курашда, меҳнаткашларни қо-нун талабларига оғишмай риоя этиш руҳида тарбиялашда фаол иштирок этиш вазифаси алоҳида ажратиб қўрсатилган. Депутатлар давлат ҳокимиятининг вакиллари бўлиб, улар сессиялар ва ижроия комитетлар мажлисла-рига ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш би-лан боғлиқ бўлган масалаларни киритмоқда-лар, шу масалаларни тайёрлашда иштирок этмоқдалар.

Шаҳар маҳаллий Советлари, уларнинг иж-роия комитетлари турмушмизининг ҳуқуқий негизларини мустаҳкамлашда етакчи роль ўйнашларини яхши биладилар. Чўнки улар ўз территорияларида қонуңчиликнинг аҳоли учун тўла жавобгардилар, бу масалаларни ҳаминча диққат-марказида тутишга, давлат муассасалари, ҳуқуқни муҳофаза қилиш ор-ганлари ва бутун жамоатчиликнинг қонуң та-лабларидан ҳар қандай чекинишни тутатиш ва уларнинг олдини олиш борасидаги қуч-гай-ратларини йўналтириш ва мувофиқлаштириб туришга даъват этилганлар. Ҳозирги шaroнгда қонуңнинг роли анча ортмоқда. Бу эса ишлаб чиқариш қўламларининг бекиёс кенгайганили-ги, бошқариш вазифаларининг мураккаблаш-ганили билан изоҳланади. КПСС олға су-рган социализмни планли асосда ва ҳар томон-лама тақомиллаштириш, социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштириш программаси-ни амалга ошириш халқ ҳўжалигига раҳбар-лиқни мунтазам тақомиллаштириб боришни, ҳўжалик механизми пухта ва самарали иш-лашини, давлат ва меҳнат интизомини мус-таҳкамлашни талаб қилмоқда. Бунга эса ҳу-қуқий чора-тадбирлар имкониятларидан тўла фойдаланмай туриб эришиб бўлмайди.

Маҳаллий Советлар ўз ҳуқуқларидадан фой-даланиб ошқоралиқни кучайтиришга, демок-ратияни мунтазам кенгайтира бориб, ҳуқуқ-ни муҳофаза қилиш фаолиятини меҳнат joy-ларида ҳам, шунингдек истиқомат joyларида ҳам янада комплекс тарзда ва самарали амал-га оширишга ҳаракат қилмоқдалар.

Тошкент шаҳрида бу соҳада олиб борилаёт-ган ишлар икёбий натижалар бермоқда. Шу билан бирга СССР Олий Совети Президиуми-нинг Қорақалпоғистон АССРга оид қарориди қўрсатиб ўтилган камчиликлар Тошкент шаҳ-рига ҳам тўла тааллуқлидир. Шаҳар маҳал-лий Советларининг социалистик мулкни сақ-лашни таъминлаш борасидаги фаолияти са-вияси партия XXVII съезди, КПСС Марка-зий Комитети Пленумлари ўртага қўйган ва-зифаларга, қонуңчилик талабларига тўла-тў-кис мос келмайди.

«АХОЛИНИНГ ХАТЛАРИ, ШИКОЯТЛАРИ ВА АРИЗАЛАРИ БИЛАН ИШЛАШ ҲАМДА ГРАЖДАНЛАР ҚАБУЛИНИ ТАШКИЛ ЭТИШИНИНГ АҲВОЛИ ВА УЛАРНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЮЗАСИДАН БЕЛГИЛАНАЁТГАН ТАДБИРЛАР ТУЎРИСИДА» ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОЯ КОМИТЕТИНИНГ

сабат билан маҳаллий Советлар ижроия ко-митетларига мурожаатлар сони ортиб бор-моқда.

Чамаси бу ерларда қайта қуриш руҳида иш тутишмангйи. Бу муҳим ишда тегишли тад-бир ўрнатиш зарурилигини тушуниб етишма-япти, шаҳардаги ҳар бир киши қайта қури-ишн турмушмиз ҳамма жиҳатларига ҳаёт-бахш таъсирини ҳозиринг ўзидаёқ қўриши учун бундай аҳолини қатъий тутатиш керак. Ҳар қандай тартиб бўзишларга, граждaнлар-нинг асосли илтимос ва талабларига лоқайд-лик, эътиборсизлик билан қараша қарши му-росасиз қурашн авж олдириш зарур.

Халқ депутатлари район Советлари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Пре-зидиуми ва СССР Министрлар Советининг «КПСС XXVII съезди қарорлари асосида со-циал-иқтисодий ривожланишни жадаллашти-риш учун халқ депутатлари Советларининг ро-лини янада ошириш ва масъулиятини кучай-тириш чоралари туғрисида»ги қарориди қўзда тутилган ўз ваколатларидан ҳали ҳам тўла фойдаланмайтирлар.

Жойлардаги ишларнинг аҳоли билан та-нишши, меҳнаткашларнинг хатлари билан иш-лаш ва уларнинг талаб-ёхтиёжларини ҳал қи-лиш борасида Советлар ҳамда уларга қўйил-ча органлар ишида жиддий камчиликлар бор-лигини аниқлади. Куйбишев, Киров, Ленин, Собир Раҳимов район Советларининг ижроия комитетлари ариза ва шикоятларни тўғри ҳал қилиш учун зарур чораларни қўрмаптирлар. Бунда расмиятчиликка, сансалорликка йўл қўймоқдалар, бир қанча ҳолларда ариза ва шикоятларни қўриб чиқиш натижалари ҳақида юқори давлат органларига нотўғри ахборот бер-моқдалар.

Шу йилнинг январидан бери Ленин район партия комитетидангина 12 та жавоб қайта ишлаш учун Ленин район ижроия комитетига қайтарилган, бу эса район партия комитети-дан келган ташхирлар 30 процентини ташкил этади, Тошкент шаҳар ижроия комитетидан эса Ленин район ижроия комитетига 30 та ёки 17 процент жавоб қайтариб юборилган.

Район ижроия комитетига такорорий муро-жаат қилиш қўйлаганили ҳам ҳушерликка даъват этмоқда. Такорорий мурожаат ободон-лаштириш бошқармасида 12 процентия, уй-жойлардан фойдаланиш ишлаб чиқариш трес-тида 18 процентия, квартаи бўлимида 22 процентини ташкил қилган.

Район ижроия комитетига биринчи ярим йилингда юқори партия ва совет органларидан тушган 285 та хатдан 62 таси СССР Олий Совети Президиумининг «Граждaнларнинг тақлифлари, аризалари ва шикоятларини қў-риб чиқиш тартиби туғрисида»ги Фармонида белгиланган муддат ўтгандан кейин қўриб чиқилган.

Меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларига масъулиятсизлик билан муносабатда бўлганли-ги учун Ленин район ижроия комитети хатлар бўлимининг инспектори Т. А. Усмонова вази-фасидан бўшатилиди.

Шикоятларни қўриб чиқиш муддатларини бузганлиги учун Собир Раҳимов район ижроия комитети рассининг ўринбосари Ш. Н. Шо-

Айрим корхоналарда, бирлашма ва таш-килотларда исрофгарчилик билан сарфлаш, ҳўжасизлик, сифатсиз махсулот ишлаб чиқа-риш оқибатида моддий ва молиявий зосита-лар қўйлаб нобуд бўлишига йўл қўйилмоқда. 1986 йилда камомал давлат ва жамоат мул-кининг бузилиши, ўғирланиши оқибатида қолланмаган зарарларнинг умумий сўммаси 1985 йилдагига нисбатан салкам 1 миллион сўм қўпайди ва шу йилнинг бошида 4,2 мил-лион сўмни ташкил этди. 1987 йилда ҳам аҳ-вол ўнгланмагйли, биринчи ярим йилдаки бу борада ҳам ўтган йилнинг шу даврига нис-батан ўсиш борлиги қўзга ташланди. Айниқ-са, савдо соҳасида зарар жула катта, ўтган йили бу соҳада товар-моддий бойликларни ўғирлаш ҳамда уларнинг бузилиши камомад оқибатидаги қарзлар 1985 йилга нисбатан 1,6 баробар қўпайди ва 2 миллион сўмдан ортиб кетди. «Болалар дунёси» фирмаси, «Ташгалантерейторг», Чилонзор, Киров, Ҳам-за ва Ленин районлари савдо идоралари ка-би савдо корхоналари катта қардор бўлиб қолмоқда. Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат қўрсатиш министрлиги корхоналарида майда ўғирликлар содир бўлмоқда.

1986 йилда суд органларига оширилмаган ишларнинг сони 1985 йилдагига нисбатан 1,5 баравар қўпайганили факти ҳам ташвиш туғ-дирмай қолмайди. Буларнинг ҳаммаси дав-латга анча зарар етказмоқда.

Иш вақтининг исроф бўлиши шаҳарда қўп содир бўлмоқда. Ўтган йили иш вақтининг исроф бўлиши натижасида 13,4 миллион сўм-лик саноат махсулоти кам ишлаб чиқарилди, 3 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари кам бажарилди, шу йилнинг биринчи ярими-да ана шу сабабларга қўра 6,9 миллион сўмлик саноат махсулоти етказиб берилмади, 1,5 мил-лион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажа-рилмай қолди.

Саноат, қурилиш, маиший хизматда қўшиб ёзишлар давом этмоқда. Биринчи ярим йил-даки «Средазкабель» бирлашмасида, «Глав-ташкентстройга» қарашли 6-автотранспорт корхонасида, «Таштринкотажбит» бирлашма-сида, «Промстрой» трестининг 11-қурилиш-монтаж бошқармасида қўшиб ёзишлар ва ҳи-сobot маълумотларини бузиб қўрсатишлар аниқланди.

Қўшиб ёзиш ва ҳисобот маълумотларини бузиб қўрсатишга йўл қўйганили учун 33 раҳбар жазо олди, «Меҳнат» фаб-рикаси, «Средазкабель» бирлашмаси, «Таштринкотажбит» бирлашмаси ва 6-автотранспорт корхонасида ўтказил-ган текшириш материалари айбдорлар-ни қонунга мувофиқ жавобгарликка тортиш учун прокуратурага топширилди.

Социалистик мулкни сақлашда аҳволнинг қўниблагидек эмаслиги қўп жиҳатдан шу би-лан изоҳланадики, халқ депутатлари Совет-лари давлат ва жамоат мулки сақланишини таъминлаш ишларини ташаббускорлик билан олиб бормаётирлар, уларнинг фаолиятида конкретилик, қонуңларга қатъий риоя этили-ши борасида ҳўжалик раҳбарларига нисбатан талабчанлик етишмапти. Маҳаллий Советлар, уларнинг ижроия органлари, Советларнинг доимий комиссиялари, ҳуқуқни муҳофаза қи-лиш органлари ана шундай масалаларни қў-риб чиқиш чоғида одатда фактлар-ни қайд этиш билан чекланиб қо-лмоқдалар, камомадлар ва ўғир-ликларнинг ҳақиқий сабабларини оқиб берма-ётирлар, совет қонуңларини қўпол равишда бузган кишиларга ҳаминча ҳам принципиал жа-зо бормаётирлар. Бу масалалар амалда халқ депутатлари шаҳар ва район Советлари сессияларида илгари ҳам қўриб чиқилмаган, мазкур масалалар юзасидан ижроия комитет-лар томонидан қабул қилинган қарорлар эса меҳнат коллективларида ва аҳоли истиқомат joyларида мўҳокама қилинмаяпти. Биз ма-ҳаллий Советлар фаолиятининг бу муҳим со-ҳасида ошқоралиқни кенгайтиришга эриша олмадик.

Ҳуқуқ бузилишларининг олдини олиш ишлари жуда бўш, ҳуқуқ бузилишлар-ининг сони амалда камаймаётганлиги факти ҳам шундан далолат бериб турбди. Масалан заргарлик бўюмла-ри заводи раҳбарларининг масъулиятсизлиги,

бу ердаги контролсизлик сабабли мазкур кор-хона ишчиси 40 юфтдан ортиқ аёллар олтин зиратини ўғирлаган. «Главташкентстрой» уй-жой-коммунал идораси техник назоратчиси В. А. Қодирова беш йўл одамлар тўлган квартира ҳақини ўзлаштириб келган. Унинг жами ўзлаштирган давлат маблағи 14 минг сўмни ташкил этди. В. П. Числов номидиги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашма-си марказий бухгалтериясининг бухгалтери А. А. Сорокина ва унинг шериклари команди-ровка харажатлари учун берилган 10 минг сўмга иқин маблағни ўғирлаганлар. Афсуски, бундай фактлар оз эмас ва улар корхоналар ҳамда ташкилотларда маблағлар сарфи ус-тидан контроль бўшлигидан, ҳисоб ва ҳисo-бот етарли даражада эмаслигидан, айрим ҳў-жалик раҳбарлига умуман ана шу масалалар-ни бухгалтерияга ишониб топшириб қўйганили-гидан, бу соҳани контроль қилишдан ўзлари-ни четта олаётганликларидан далолат бера-ди.

Товар-материал бойликларини саклаш ва ундан фойдаланишнинг тармок контроль қо-ниқарсиз амалга оширилмоқда. Қўпична ре-визиялар юзаси ўтказилади. Баъзи ревизор-лар эса давлат мулкниин ўғирловчилар билан жиноий тил бириктирмоқдалар.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармасининг айниқса ҳуқуқ бузилишининг олдини олиш, қайёқовчиликка қарши кураш борасидаги фаолияти яхшилаш-га муҳтождир.

Шаҳар ижроия комитети юстиция бўлими ишини ҳам тақомиллаштириш талаб қилина-ди. Бўлим ўз ишини қайта қуришни жуда се-кин амалга оширмоқда — бу ҳақда йигир-мачи қачирқ шаҳар Советининг биринчи сессиясида ҳам гап борган эди. Профилактика тусидаги тақлифларни тайёрлаш учун суд практикаси материалларидан, мазкур бўлим фаолиятини таҳлил этиш натижаларидан етарли фойдаланилмапти. Судлар шу ма-садда ўз қуч-гайратларини бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи, контроль қилувчи орган-лар ва жамоат ташкилотларининг қуч-гайрат-лари билан жуда бўш мувофиқлаштирмоқда-лар.

Меҳнат коллективларининг вазифаси умий-ий тарбиявий ишларни олиб бориш, коллек-тив аъзоларининг икёбий ташаббусларини мустаҳкамлаб, уларнинг оғишгани, мадания-ти, фаровонлигини ошириш йўли билан ҳуқуқни бузиш ҳолларининг камайтирилишга бутун чоралар билан қўмаклашишдан иборат. Бу иш тушунтириш, ишонтириш, контроль қилиш, жамоатчилик тасъирини ўтказиш, маъмурий ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари орқа-ли чора қўриш йўли билан амалга оширили-ши лозим.

Профилактика кенгашлари меҳнат коллек-тивларида ҳуқуқ бузилишларининг олдини олиш ишлари марказига айланиши керак. Ах-борот-аналитик ишлар, ҳуқуқ бузилишини келти-риб чиқарувчи сабабларни бартараф этиш, уларга қарши чораларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, профилактика ишлари тажри-басини умумлаштириш, коллективни социал ривожлантиришни планлаштиришда иштирок этиш — профилактика кенгашлари фаолияти-нинг асоси бўлмоғи лозим.

Судларнинг граждaнлар ҳуқуқлари ва қону-ий манфаатларини муҳофаза қилишни таъ-минлаш ишлари секкилик билан қайта қурил-моқда.

Бу камчиликларни бартараф этишда, граи-данларнинг ҳуқуқий жиҳатдан таъминлашда халқ депутатлари маҳаллий Советларига муҳим роль ажратилган. Шаҳар маҳаллий Советла-ри, уларнинг ижроия комитетлари граждaн-ларга ҳуқуқий ёрдам бериш юзасидан юсти-ция органлари ишига янада активроқ таъсир ўтказишлари, ана шу органлар раҳбарлари-нинг ҳисоботларини тез-тез тинглаб, уларнинг ишлаши учун шароит яратиб беришлари ке-рак.

Шаҳар маҳаллий Советлари шаҳар халқ ҳўжалиғи барча тармоқлари ҳўжалик раҳбар-ларининг социалистик мулкни сақлашни таъ-минлаш юзасидан ўз мансаб бурчаларини ижро этишлари учун шахсий жавобгарликларини мунтазам ошириб боришлари, барча ҳуқуқни

муҳофаза қилиш органлари ишини кучачайти-ришга эришишлари керак.

Меҳнатсиз даромадга, ичкиликбозлиқик ва гиёҳвандликка, бошқа салбий ҳодисаларга қарши кураш Советларининг қонуңчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга қаратилган ишлари мундарижасини ташкил этади. БуБу со-ҳада комплекс чора-тадбирлар ишлаб чиқиқилган бўлиб, амалда рўёбга чиқарилмоқда. Бу ч чора-тадбирларни амалга оширишда кўпроқ с сама-рага эришиш учун фақат маҳаллий Совет-лар, уларнинг ижроия комитетлари эмас, с, бал-ки барча ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлан-ли, насабa олоз комитетлари, бутун жаҳамоат-чилик ва аҳолининг қуч-гайрати талаб қилилина-ди. Бу иш биргаликда қуч-гайрат сарфшфлаш йўли билан меҳнат коллективларида, а аҳоли истиқомат joyларида мунтазам олиб борорили-ши лозим.

Ҳозирги шароитда ҳуқуқий тарбияга алаалоҳи-да аҳамият берилмоқда. Ҳуқуқий тарбия и инсон омидини активлаштиришининг ўзига ҳо в воси-тасидир. Адолатга бўлган ишонч, қонуңчулар барча мансабдор шахслар ва граждaнлар т учун мажбурий эҳанлигига эътиқод, қонунии т буз-ганлик учун жавобгарлик муқарарлигигага ко-мил ишонч меҳнат аҳлининг ҳуқуқни бузиши ҳўлларида нисбатан муросасиз бўлишини т ривожлантиради. Қонуңчиликнинг аҳволи н маса-лалари юзасидан одамларни мунтазам ва а кенг хабардор қилмай туриб, уларнинг манффеат-лари ва ёхтиёжларини ҳисобга олмай тутуриб, жамоатчилик фикрини собитқадамлик б билан ўрганиш ва уни шакллантириш билан ишугуғ-ланмай туриб ҳозирги турмушмиздан т сал-бий ҳодисаларга қарши муваффақиятли кукураш олиб бориш туғрисида ўйламас ҳам бўлалади.

Қўпична қонуңларни билмаслик сабабали ҳуқуқ бузилишлари содир бўлаётганига а дуч келинмоқда, ҳатто баъзи ҳўжалик раҳбарларни ҳам қонуңларни яхши билмайдилар. ШуШу са-бабдан қонуңларни ўрганишга, ҳар бир кишиини ҳуқуқий жиҳатдан тарбиялашга эътиборини кучайтириш лозим. Бу ўринда ҳуқуқ билимли-лари университетлари катта роль ўйнайши мумкин. Ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларни вакилларининг ишчилар, хизматчилар, с сту-дентлар, ўқувчилар билан иш жойида, с ўқини жойида, истиқомат жойида ўзаро суҳбатланиш, тайёр текстга қараб лекция ўқиш эмас, ў ўзаро суҳбат формасидан кенг фойдаланиш заварур. Бундай мулоқотларни телефон орқали ҳам ўтказиш керак. Бу ҳақда мулоқот вақтиқтин, телефон номерини, ана шу вақтда прокуроррга, суд ва юстиция бўлими ходимлари, с Тош-кент шаҳар Совети ижроия комитети т Ички ишлар бошқармаси ходимларига қонуниин ту-шунтириш масалалари юзасидан мурозожаат этиши, у ёки бу ҳуқуқбузарликка қарши кукураш-даги камчиликлар ва нуқсонлар ҳақида х хабор қилиш, қонунии бузган шахсларнинг нономини айтиш, салбий ҳодисаларга қарши кураграшни кучайтириш юзасидан ўз тақлифларини баён қилиш мумкинлигини маҳаллий матбуот с орқа-ли аҳолини хабардор этиш зарур.

Ҳозир энг муҳими ҳуқуқий ишларни д қайта қуришда миқдордан сифатга ўтиш, аййиниса озгаски пропагандада бу ишни ташкил этишшдаги расмиятчиликдан тезроқ қутилиш, о ошқо-ралиқни кенгайтиришдан иборат.

Ҳозирги вақтда халқ депутатлари шшаҳар Совети ижроия комитети Тошкент шаҳарар Совети доимий комиссиялари, прокуратура ва суд органлари, юстиция бўлими, бошқа д дахл-дор ташкилотлар иштирокида давлат ва за жа-моат мулкидан фойдаланишн контроль қи-лишни кучайтириш, камомадлар ўғирлиқлар ва бошқа зарарли ҳуқуқ бузилишларининг олдини олиш, ресурслар тежаб-тергаб с сарф-ланлишини таъминлаш юзасидан конкрет т тад-бирларни ишлаб чиқмоқда.

Маҳаллий Советлар социалистик муумулкка жинояткорона қўз олайтиришга қарши кукураш-ни кучайтириш учун ҳамма чораларни н қўра-дилар, бундай жиноятларни келтириб т чиқа-рувчи сабаблар ва шароитларни тутататишга эришадилар. Тошкент шаҳрини социал-н-иқти-содий ривожлантириш планларини ишлабоб чи-қиш чоғида халқ ҳўжалиғи барча термосма-лирида социалистик мулкни сақлашни тақомил-лаш бўлимлари мажбурий тарзда киритиғилади.

тезислар

бу ердаги контролсизлик сабабли мазкур кор-хона ишчиси 40 юфтдан ортиқ аёллар олтин зиратини ўғирлаган. «Главташкентстрой» уй-жой-коммунал идораси техник назоратчиси В. А. Қодирова беш йўл одамлар тўлган квартира ҳақини ўзлаштириб келган. Унинг жами ўзлаштирган давлат маблағи 14 минг сўмни ташкил этди. В. П. Числов номидиги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашма-си марказий бухгалтериясининг бухгалтери А. А. Сорокина ва унинг шериклари команди-ровка харажатлари учун берилган 10 минг сўмга иқин маблағни ўғирлаганлар. Афсуски, бундай фактлар оз эмас ва улар корхоналар ҳамда ташкилотларда маблағлар сарфи ус-тидан контроль бўшлигидан, ҳисоб ва ҳисo-бот етарли даражада эмаслигидан, айрим ҳў-жалик раҳбарлига умуман ана шу масалалар-ни бухгалтерияга ишониб топшириб қўйганили-гидан, бу соҳани контроль қилишдан ўзлари-ни четта олаётганликларидан далолат бера-ди.

Товар-материал бойликларини саклаш ва ундан фойдаланишнинг тармок контроль қо-ниқарсиз амалга оширилмоқда. Қўпична ре-визиялар юзаси ўтказилади. Баъзи ревизор-лар эса давлат мулкниин ўғирловчилар билан жиноий тил бириктирмоқдалар.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармасининг айниқса ҳуқуқ бузилишининг олдини олиш, қайёқовчиликка қарши кураш борасидаги фаолияти яхшилаш-га муҳтождир.

Шаҳар ижроия комитети юстиция бўлими ишини ҳам тақомиллаштириш талаб қилина-ди. Бўлим ўз ишини қайта қуришни жуда се-кин амалга оширмоқда — бу ҳақда йигир-мачи қачирқ шаҳар Советининг биринчи сессиясида ҳам гап борган эди. Профилактика тусидаги тақлифларни тайёрлаш учун суд практикаси материалларидан, мазкур бўлим фаолиятини таҳлил этиш натижаларидан етарли фойдаланилмапти. Судлар шу ма-садда ўз қуч-гайратларини бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи, контроль қилувчи орган-лар ва жамоат ташкилотларининг қуч-гайрат-лари билан жуда бўш мувофиқлаштирмоқда-лар.

(Охири. Боши 2-бетда).

Шаҳарда меҳнат қонуни қўполлик билан бузилишига йўл қўйилмади. Баъзан айрим Советлар ижроия комитетларининг органлари мавжуд қонунларга мос келмайдиган қарорлар қабул қилмоқдалар. Жамиятга зид турмуш кеѳираѳатини шахсларга қарши кураш бўлаётган бўлибди.

Халқ депутатлари Советлари ичкиликбозлик ва алкокоголизмни тағ-томлари билан тугатиш юзасидан таъшилотчилик ва тарбиявий ишлар етарли даражада бўлишини, ичкиликбозликка қарши қаратилган қонун талабларига риоя қилишини таъминлашди.

Меҳнаткашларнинг хатларида ўртага қўйилган масалаларни ўз вақтида ҳал этишда шаҳар Совети ижроия комитетига маданият ва спорт доимий комиссияси (раиси ўртоқ О. К. Адаманов), қурилиш ва архитектура (ўртоқ А. А. Асомов), уй-жой-коммунал хўжалиги (ўртоқ Т. В. Дамиров) доимий комиссиялари ва бошқалар катта ёрдам бермоқдалар. Шаҳар Советининг депутатлари ҳам бу ишдан четда турганлари йў. 50 га яқин депутат сайланганларидан кейин икки ой ичида граждандарнинг хатлари ва аризаларини қўриб чиқиш юзасидан ижроия комитет тошпиригини бажаришда иштирок этишди.

Шуни ҳам таъкидлаш керакки, бўлажак

сессияга маъмур масалани тайёрлашда шаҳар Советининг барча доимий комиссиялари қатнашди.

Совет раиси депутат Ш. Х. Хўжаев сессиядан анча олдин доимий комиссияларнинг вакиллари билан кенгаш ўтказди. Бу кенгашда масалани тайёрлаш юзасидан жонли, қизиқарли фикрлашиб олинди.

Советларнинг ишидаги муваффақиятлар ва нуқсонлар граждандарнинг хатлари ва аризаларида кўзгудандек асқ этмоқда. Бу хат ва шикоятлар кадрларини, уларнинг касб маҳоратига, сийсий етуклигига, принципиаллигига, янги шартларда белгиланган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш қобилиятига бошқача кўз билан қарашга мажбур этмоқда.

Кадрларнинг ишчанлиги аввало ҳар бир ходим ўз соҳасини яхши ўзлаштириб олишини, мансабдор шахсларнинг ўзи етгаллаб турган лавозимига мос келишини тақозо этади.

Хатто шаҳар Совети ижроия комитетига ҳам ҳозир барча ходимлар ишчан, деб бўлмайди, ахволни ўнлаб олиш учун буну оқий айтишимиз керак.

Ҳозирги пайтда ижроия комитетлар аппаратурларида кадрларни ташлаш ва жой-жойига қўйишда ҳалоллик принциплаллиги, одамийлик асосий мезон бўлиши лозим.

Шу йилнинг саккиз ойи давомида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига тушган 8185 хатдан 283 таси СССР Олий Совети Президиумининг Фармонида белгилаб қўйилган қўли билан бир ой муддатдан ортиқ вақтда қўрилган.

Қўйилган тегишли текшириш ўтказишни талаб қилмайдиган шикоятлар ва аризаларни ҳал этишда ҳам муддатлар бузилишига йўл қўйилмади. Бунинг устига шундай ҳоллар ҳам бўлмоқдаки, граждандарнинг хатлари жавобсиз қолиб кетмоқда, бу хатларда ўртага қўйилган масалалар қониқарсиз ҳал этилмоқда.

Граждандарнинг ариза ва шикоятларини ҳал этишда расмийлаштириш ва бюрократизм, уларни қўриб чиқиш чоғида сансалорлик фактлари тугатилган эмас.

Афсуски, граждандарнинг ёзма ва оғзак мурожаатлари хусусидаги аналитик ишларни тубдан яхшилай олмадик. Чўқур таҳлил этилмаган умумлашмалар граждандарнинг партия ва совет органларига йлтимослар, шикоятлар билан мурожаат қилишга туртки берадиган асосий сабабларни очиб ташламайди.

Ҳозир бизнинг вазифамиз граждандарнинг таъкидлари, аризалари ва шикоятларини қўриб чиқишни яхшилаш иши услуб ва методларини қайта қурилиш қатъий жадаллаштириб, бундай ариза ва шикоятларни келтириб чиқарадиган сабабларни бартараф этишдан, меҳнаткашларнинг ҳолисона йлтимосларига нисбатан расмийлаштириш — бюрократизм қўрилишларига, шикоятларни қўриб-чиқишнинг белгиллаб қўйилган муддатларини бузишга хотима беришдан иборат.

Шикоят ва аризалар пухта ҳисобга олиниши ва улар ҳал этилиши устидаги контролли таъкид этиш, шикоят ва хатларни ўз вақтида ҳал этмаган ёки расмий учунгина жавоб қайтарган шахслардан қатъий талаб қилиш, келатган хатларни таҳлил этиш, уларнинг вужудга келиши сабабларини ўрганиш ва уларни тугатиш чораларини қўришга кўпроқ эътибор бериш лозим.

Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари граждандарнинг йлтимослари ва таъкидлари принциплаллиги билан ёндашишни, шаҳар хўжалигининг ҳамма бўғинларида улар текзорлик билан ҳал этилишини таъминлашлари зарур.

1987 йилнинг биринчи ярмидаги граждандарнинг ариза ва шикоятларига эътиборсизлик билан муносабатда бўлган, уларни қўриб чиқиш муддатларини бузганлиги учун 236 ходимга интизомий чора қўрилди.

Шаҳар Совети ва район Советларининг доимий комиссиялари, депутатлари граждандар-

нинг хатлари билан ишлашни яхшилашда муҳим роль ўйнашлари лозим. Депутатлар ўз сайловчилари билан тез-тез учрашиб туришлари, уларнинг эътиборларини диққат-этибор билан ўрганишлари ва уларни ҳал этиш юзасидан фалол чора қўришлари, сайловчиларни маҳаллий Советларнинг шаҳар хўжалигини ривожлантиришга оид ишлари билан таништириб боришлари керак.

Халқ назоратчиларининг ишини кучайтириш, граждандарнинг аризалари ва шикоятларини текширишга уларни кенгроқ жалб этиш, одамлар тўғрисида ҳамхўрлик халқ қўли вакилларининг ҳақида диққат-марказида бўлишга эришиш зарур.

Меҳнат коллективлари билан алоқани янада мустаҳкамлаш, раҳбарларнинг ҳисоботларини тинглаш чоғида, ягона сийсий қунарлар ўтказиш вақтида граждандарнинг хатлари ва аризалари билан ишлаш масалаларини ўртага қўйиш керак.

Эртанги кунни қўлаб иш тутиш, қилинган ишларга ҳўшёрлик билан, танқидий позициядан туриб баҳо бериш, қайта қўриш муваффақиятлари мукаррарлигига ишонч — буларнинг ҳаммаси Советлар ишининг негиз бўлиши лозим.

Махсус топширик

Қишлоқ йўлида кетаётган боланинг қаршисидан бир тўда отликлар чиқиб қўлини. Уларнинг бошларида салла, елкаларида мидия.

Босмачилар Боланинг халёига шу фикр келди, юраги оряниб кетди. Ишнинг ниқатанча уларни четлаб ўтмоқчи бўлди. Босмачилардан бири унга яқинлашиб отидан тушди. Саломига алик ҳам олмай дағдага билан сўради:

— Эганингга нима ортгансан? Қайқа кетясан?

Босмачи ашпака ортитган хўржунин олиб ичидигиларини ерга тўкди. Ип, игна, этик мойи каби харидоргир молларни қўриб қўзларни олайди.

— Боқолдингсан? Яхши. Холангиз олди-га бораясанми?

— Ҳа, амаки. Шу нарсаларни нонга алиштириб юрибман.

Яна бир босмачи уларнинг ёнига келиб қамчи билан боланинг даҳанини ўзига қаратди.

— Шошма, шошма, бу Қажҳор кашпоф-ку! Ана, холос! Қўлга тушдингми қиязлар айғоччиси?

Қажҳор босмачини таниди. У эски мактабда уларга дарс берган Усмон домла халфаси Тўрабой шайтон эди.

Бундан икки йил муқаддам Қажҳор мулла Усмон домла мактабда ўқирди. Янги совет мактаби очилгач ўша мактабга ўтиб кетди. Ўртоқлари ҳам унга эрганди. Мулла Усмон ва Тўрабой шайтон мактабда болалар қолмади. Бундан ғазабланган Тўрабой Қажҳордан ўч олишга аҳд қилди. У босмачилар жосуси бўлиб ўша вақтда — 20-йиллар охирида Андижон, Ўш, Ўзган атрофида изғиб юрган Ғойиб Понсод, Жонибек қозон, Усмон Али каби қўрбониларга хизмат қиларди. Босмачилар кашпоф-пюнер, комсомол, коммунист ва бошқа совет ходимларини ўлдириб кетишлар, халқ молини талашлар эди.

Қажҳор янги совет мактабда 12 ёшида пионер сафига ўтди. Бўйинга алвон галстук боғлади. У қизил аскарлардан пионер топширигини олди. Майда боқол қиёфасида қишлоққа-қишлоқ юриб босмачилар ҳақида маълумот йиғишни керак. Қажҳор қизил аскарларнинг кўнглини ёрдамчисига айланди. У одамлардан гап орасида босмачилар ҳақида хабарлар олар ва бунинг тегишли адрасларга етказарди.

Қажҳорнинг хабарлари босмачилар қарорхоналари ва уларнинг ниқатларидан қизил аскарларни оғоҳ қилиб тўғносин одамлар қони тўқилишининг олдини оларди. Унинг ўз вақтида етказган хабари тўғайли қизил аскарлар Усмон Али қўрбонини қўлга туширишди.

Босмачилар ким уларни пайини қирқувчи хабарлар етказяётганини билишга уринишди. Айғочлардан ниқоат мақсадларига етишди. Уларга Қажҳорнинг етим бола қиёфасида қишлоққа-қишлоқ юрганни Тўрабой шайтон айтди. Шу йўл билан у дилидаги қасосини амалга оширди.

Унинг қўл-ёғини боғлаб қўрбонини Ғойиб понсод хўзурига олиб келишди. Хўзидек бақувват босмачи йигитлар уни роса уриб хўшидан кетказишди. Қажҳор хўшига келса, қаринсизда қўрбонини мусаллас ичиб ўтирибди.

— Нима бўлди сизга, ўғлим, — деди қўрбонини айёрлик билан, — қайси нобокор сизни урди? Манавини?

Ғойиб понсод жаҳл билан ёнида турган босмачига шалалоқ тортиди.

— Норасида гўдакни урган сенми, аблаҳ! Сенга қўрсатиб қўяман ёш болани уришни!

Босмачи тиз чўкиб уэр сўради. Қўрбонини жаҳл билан буюрди:

— Бечора етимни хўрлагани учун бу гўрсўхтангиз каласи олдинси!

Икки йигит уни сувадан судраб олиб кетишди. Қўрбонини Қажҳорнинг бошини селлади.

— Кел, ўғлим, дастурхонга яқин ўтир. У гўшт солинган лавгани боланинг олдида сурди.

— Қорнинг очган, албатта. Тортинмай олавер.

Қажҳор очикчан эди. Шунинг учун нидамай овқатни ея бошлади. Қўрбонини эса насанҳотомиз гапини давом эттирди.

— Қандон қуларга қолдик, ўғлим. Ҳам маёқда қимматчилик, очлик. Одамларда имон, оқибат йўл.

Қажҳор қорин тўғйақ чой ичди. Миёси шиддат билан ишларди. Майли, қўрбонини уни аврай берсин.

Қажҳор ўғлим, қайси қишлоқларда бўлдингиз? Одамлар нима дейишмоқда?

Одамлар турмушдан қолишмоқда, — деди Қажҳор. — Юпуи, қашпоқ. Қишлоқлар эса хароб.

Баракалло, ўғлим. Халқимиз қаншоч.

Қўрбонини пиёладаги мусалласдан хўлаб чўқур хўрсинди. Кейин оқиқасига мақсадга қўчди:

— Эс-хўшли бола экансиз, ўғлим. Нега энди сиз қизиллар тарафига ўтдингиз? Бизга, ислом лашкарларига қарши ишляясиз? Қажҳор қўрбонини унинг фаолиятинда яхши хабардорлигини билди. У билан оқиқасига гаплашишга қарор қилди.

— Чунки, Ғойиб ака, сизлар бойлар тарафига, қизиллар эса камбағаллар ёнини олади.

Қўрбонини бош чайқади.

— Бой ҳам, камбағал ҳам бари мусулмон, ўғлим. Қизиллар эса кофир. Сиз бўлса шу кофирлар тарафидасиз. Ўйлаб кўринг. Бизга ўтсангиз ҳам бўлайсиз, Бўлмаса, ўзингиздан кўринг.

Ғойиб понсод юзига фотиҳа тортиб ўрнидан турдида уй ичига кириб кетди. Сўлаб қолган Қажҳорни босмачилар ховли ўртасидан тут дарахти томон судрадилар. Ўйғон тутта арқон билан боғлашди. Қўлда ханжар ушлаган жаллод унга тирнакди.

— Ҳозир сен икки қулорингдан дарахтга икхлайман. Кейин рози бўлсангиз қўларингни тилламан.

Жаллод шундай қилди. Қўлга бўйлаган боладан сало чиқмагач босмачи ханжар билан қўларини тилиб унга туз сеиди. Орқидан хўшидан кетай деб турганда ёнига қўрбонини келди.

— Кимнинг топширигини бажаряётганингизни айтсангиз, — деди салмоқланб Ғойиб понсод, — сизни озод қилиб ўзимга маҳрам қиламан.

Икки қулорни миқиллаб бошини қимирлата олмайдиган Қажҳор қўларини ҳам дарахтга икхлай бошлаган жаллод ва тил-ёғма қўрбонига қисқа жавоб қилди:

— Пионер топширигини бажардим, ҳа, пионер топширигини!

Шундай дея у қўрбонини юзига нафрат билан туғурди.

— Тирнаклар терисини шил! — деди қўрбонини жаллодга, — кейин дарахтга ўт ёқ!

— Бош устига, тақсир!

Қажҳор орқидан хўшини йўқотди. У шу орада отишма бошланиб қизил аскарлар қишлоққа бостириб киргани, босмачилар тумтарақай қотганини ҳам қўрмади, билмади. Қажҳор қўзини очганда атрофини ўраган қизил аскарларни, улар орасида тутинган акалари Олим Мирзараҳимов, Қомил Каримов, Дмитрий Жуковларни кўрди. Босмачилар уни қатл қилмоқчи бўлиб туришганда улар етиб келишган ва босмачиларнинг додини беришган эди.

— Уйринг узоқ бўлсин, ўғлим, — деди қишлоқ қарияларидан бири.

— Бир ўлимдан қолган одамнинг умри узоқ, боши тошдан бўлади, — деди қизил аскарлар командири Жуков.

Бу сўзлар башорат эди. Қажҳор Шарпоя бир неча бор ўлимга тик боқди. Совет Армияси офицери сифатида фашистларга қарши жангларда кўп яраланди. Поляна ўрмонларида партизанлар отряд командирини сифатида мардонга курашди. Оғир яраланиб фашистлар қўлига тушганда унинг пешонасига темир тамга босишди. Аммо у пешонига бош эгмади. Қамқотдан қочиб яна кўп жанг қилди. Поляна Халқ Республикаси миллий қаҳармони унвонига эришди. Совет Армияси полковниги Қажҳор Шарпоя 12 орден ва медал билан мукофотланди. У 1985 йил ёзида Тошкентда 67 ёшида вафот этди.

Ҳамдам СОДИҚОВ, тарих фанлари кандидати.

Маданият хабарлари

мадан жойи олиши аниқ. Бу — ҳозирги замон Озарбайжон драматурги И. Алиевнинг «Насриддин ва Азроил» сатирик пьесасидир. Бюрократлар билан сансалорчиларни қаттиқ ҳажв остида олган бу пьесани А. Н. Островский номидаги Тошкент театр-рассомчилик институтини битириб чиққан бир гуруҳа афсон студентлари ўтган йили болалар театрида саҳналаштирган эдилар. Премьера зўр муваффақият билан ўтди.

Маданият хабарлари

Маданият хабарлари

Кулмаганни қулдирган

Абдухўлиқ Мамарасуловни машҳур ҳазилкаш десак — унинг фойдасига гапирган бўлмак, машҳур демасак, ўзимизку энди кўрмаймиз, бироқ, бошқалар, яъни уим яхши кўрадиганлар, биладиганлар, қолаверса ўзи андак ранкимасмикни! Ранкиядида, у ҳам тирки жон, биронинг фарзанди акхри Хўллас, биз бу — ҳажига, қулдиршга ошифта инсонини редакцияга қорладик. Чорлашга чорлабмиз, ўзимиз бир юмуш билан кетиб қолибмиз. Келас, иш кабинетимизда бечора ҳазилкашнинг «ЭФЛН» чиқиб ўтирибди. Узр-маъзурини билдириб сўхбатни бошлаб юбордик. Мана, ўша сўхбатнинг стенокардиси, йў-э, стенограммаси:

— Бола-чақалар неча! — Тўрт нафар. Икки ўғил, икки қиз. Хотин битта. Ўзим эса кўпчиликикимман...

— Каерни битиргансиз! — Бундан роппа-роса 16 йил бурун, на милон, на ҳижрий йилда — XX асрнинг 71-йилда Тошкент театр ва рассомлик санъати институтини ўзингиз билган Шерали Жураев билан бақамти битирганман. Аввал кассод эдим. Энди кўриб турганингизда артистман. Қассоблик тақрибамдан келиб чиқиб айтганим бўлсам — «Гўшт суяксиз бўлмайди».

— «Бат қуши» дейсан иборат қандай қарсан! — Бат қуши пашадайд гап. Бўлмаса келиб-келиб қассобнинг пешонасига қўярмиди! Йигитнинг ризки йўлда, дейишди. Шу Ўзбекистон йўларидан ризкимининг териб юрибмиз-да эй.

— Бойсўнчан бир хабар келдиким, сиз ўша ёқларда тоза томоша кўрсатганимизсиз. Шу тўғрими! — Тўппа-тўғри. Сурхондарёда роса юрдим. Шукҳур Холмизаев келди. Усмон Азим келмади. Яна бошқалар. Ан гор районида бир меҳмонхонада ётдик денг. Қаландархонга ўхшайди. Қаравотларнинг оёқлари йўқ. Оёқларимизни «каравот» қилиб ётдик. Сув йўқ. Енгина-мизда ўт ўчириш қомандаси жойлашган. Ҳар кун бир челақдан сув оламиз. «А, бу ўт кетса нима қиласизлар!» десак, «Шунча йил ўт кетмади, энди ҳам кетмайди», дейишди. Бир маҳал, эртасига район универмага ўт кетди денг, боёқчилар худди Термиздан сув олиб келишди-я!.. Оғзим ла-а-а-а очилиб қолди.

— Ниятлар қанақа! Бирор орзу бордир! — Мана, газетанда «Кулгу-хона» очибсизлар, аввалам-бир муборак бўлсин, иккиламчи, ана шу номда Тошкент азиямда бир аjoyиб бино қурилса ва мен шу бинонинг жамолини кўрсам — армон қолмасди.

— Яна борми! — Бор. Чилонзорда битта, эгити биттагина эски маҳалла қолди. Шу бузилмаса дейман. Кейин, чиллаи йўларда кўвлар арқ кимаса. Яна айтганим бўлсам, илгаринг йўларда келин-кўвларнинг пойкада-мига урғоча пуллар (урғочини деганимга ҳайрон бўлманг,

танга дегани) сочиларди, энди эса... ион, бўғирсок, Жангир-жунгир танга жаранга нима етсин. Кейин, тўғрида илгаринг тортишмақолар йўқ.

— Яна бир савол: Мана, Сиз «Телеминиторлар»да тез-тез кўриниб турасиз. Одамлар, дейдиким «миниторлар» илгари зўр эди, ҳозир... уч нуқта қўйишга тўғри келпти. Кейин, шу «телеминиторлар» эмас «Телекатраллар» дейилса яхши бўлмайди! — Бу гапларда жон бора ўхшайди. Мен Ҳасан Йўлдошев, Эргаш Каримовлардан кўп нарсга ўрганганман. Бирок ҳали иш кўп. «Миниторлар»нинг «Катраллар» дейилишга қарши эмасман. Ёмон-яхшилиги масаласига келсак — ҳажвчиларимиз ҳам андак тер тўкишса, яхши ҳажвлар битишса, биз тайёр — Сирдарёнинг қамчиларидан бел боғлаб киришамиз.

Сўхбатни шу ерда тўғтатдик. Ортиқча гапга ҳажв йўқ. Абдухўлиқ Мамарасулов хайр-хўшайиб кабинетимиздан чиқиб кетди. У чиқиб кетгандан сўнг машинасининг чанги йўл четидида атирғулларга қўниб бўлгандан кейингина унга бир пиёла чой қўйиб бериш асимиздан чиққанини эсладик. Чатоқ бўлди-да. Э, ҳечқисси йўқ. Чой қичиша ҳам вақтимиз йўқлигини билиб қўйса ёмон бўлмайди...

С. САИДОВ.

СУРАТДА: қулги усталари Абдухўлиқ Мамарасулов ва Эргаш Каримовлар.

Эртага келинг

Ҳовлисининг бир чеккасига ҳаммом қурдирмоқчи бўлган Турғунбой, мана неча кунки, рускат олгани раяон ижроия комитетига қатайди.

Биринчи кунни планлаштириш бўлими бошини қўзғурга кирмоқчи эди, ползаиди ёгон кўйрчоқдек озгич сенретари киз тўк қизилга бўлган лабини зўрга очиб, менсимай жавоб берди.

— Бошлиқ йўқ... эртага келинг...

Турғунбой эртасига барвақт келиб қабулга кирган эди, креслода ҳамирдек кўпчилик ўтирган бошлиқ ҳарсиплаб гапирди:

— Ҳаллом куриш... яхши... Эртага келинг.

Турғунбой бошлиқнинг бу

жавобидан қувониб: «Ишмни битандиган бўлди», дея севиниб билан чиқиб кетди. Эртасига яна унинг хўзурига кирган эди, аризаларини кўздан келтирган бошлиқ мазага қилгандек қулди:

— Бунинг ўринбосаримга олиб кириш... У киши бугун йўқ, эртага келинг...

Умидвор бўлиб турган Турғунбойнинг тарзуви қўлтидан дарахт кетай деб хонадан сўлғайиб чиқди.

«Ҳай, юрганган манзилга етдинг», деб эртаси кунини ўринбосар эшигини очиб кириб кирди-да, арзини айтди: У ҳўжинатларини арақлардан, кўрсаткич бармоғи билан бурнини силб жавоб қилди:

— Эртага келинг... Лойиҳа-

Кулинг дўстлари, умрингиз узоқ бўлади!

Юсуфжон қизиқ ШАКАРЖОНОВ.

Ҳикматлар

- Кулгичхона — гулхона.
- Кулги — гул дурдона.
- Соф кулгу — қуёш табассуми.
- Кулдиришга санъат керак.
- Кулишга соф юрак.
- Кулган чиндан қулади.
- Очилиб хандон қулади.
- Қулдирган шифокор.
- Қулмаган бемор.
- Кулгу қулганга ярашар.
- Қулгудан кулгу яшнар.
- Ортиқча кулгу йини қақиради.
- Инобат МИРЗАЕВА.

Машҳур кишилар ҳам қизиқ-да

ХАЛ БҲЛДИ

Кальманнинг ёнига икки ёш композитор келиб, бир куйини ким-кимдан кўчириб олганини ҳал қилиб беришни сўради.

Кальман уларнинг машқини тинглаб қўлди:

— Огайнилар, ҳеч қайсингиз бир-бирингиздан кўчирганингиз йўқ.

— Куй кимники унда? — дея хитоб қилишди баҳслашувчилар.

— Моцартники!

ҚўШИМЧАСИНИ УНУТДИ

Доктор Лайвсеннинг академик бўлиб кетишига озгина қолди. Гап шундаки, у Лондон Фанлар академиясига қуйилган мазмунда хат жўнатди:

«Медицинада юз берган фалати воқеа ҳақида шошилинч ҳабаб бермоқчиман. Мен Каледан Лондонга қайтаётган кема денгизчиаси маътадан йиқилиб, оёғини синдирди. Шунда мен дарров оёқ қисмларини бирлаштирдим, кема арқони билан боладим ва денгиз суви қўй-

дим. Денгизчи ҳеч нарсга бўлмагандай юриб кетди». Академияда ҳамма Лайвсени академикликка қабул қилишга овоз берди. Аммо тўсатдан тағин бир хат келиб қолди: «Шошилинча денгизчининг оёғи ёғочдан эканлигини айтиш ёлмидан чиқибди».

УНДАН ҚўРА...

Қунарларнинг бирида орол губернатори Санчо Пансо бир волинка чалувчининг машқини эшитиб қолди. У жуда ёмон чалди, ҳамма уни койир эди. Фақатгина Санчо уни тинглаб олишди-қолди, ҳатто пул билан ҳам мукофотларди.

Санчодан нега бунақа қилаётганини сўрашди. Санчо жавоб берди: «Агар мен, губернатор уни сўксам, бутунлай чилишни ташлаб юборарди. Кейин эса бекорчиликдан ўғри бўлиб кетарди. Балки ўбровини ўлдирарди ҳам. Ундан қўра ёмон чол-ғучи бўлиб, одам сифатида юргани яхши эмасми?..»

Ориф ФАРМОНОВ тайёрлаган.

Бувижон, ўқиб беринг

Копток

Омон тейса
Авазга.
Копток тушди
Ховузга.
Сувга тушса,
Хўл бўлар.
Бақа тейса
Гол бўлар.
Робидинг ИСҲОҚОВ,
Наманган область, Чортоқ райони.

Болалар сўзлаганда

ШАПАЛОҚ ЕДИК

Жаҳким Аҳмаджон қизариб бўзариб турган тўпалончи аналарига юзланиб:

— Дадам сизни ичарига нимага қақирган эканлар? — деб сўради.

— Шапалоқ олиб нелган эканлар, ўшаним едик, — деб айтишди улар йиғлабсираб.

ШАРАЖОН ҲАЙРОН...

— Мана, айтганингизден оёғини қўлга олиб, тез бориб келдим, — деди неварга буянсиги.

— Қизинг, оёғи қўлда бўлса, қандай қилиб юрди экан-а! — дея ҳайрон бўлди тўрт йшли Яшаржон.

СОБИТ ҒАФУРОВ.

Бу—қизик

ЮМОР ЭНЦИКЛОПЕДИЯСИ

Ереван политехника институтини ўқитувчиси Г. Геворкян ўн беш мингдан ортиқ қарикатура ва латифалар тўплади. Маъмур мўжувдан ҳазил-мутойбаларни Ўғонининг давридаёқ кўп коллекция қилина бошлаганини билиш мумкин. Бу соҳа билан машғул бўлишни бошловчиси бўлиб, Буюк италиян рассоми Жотто қисбонади. У тўплаган ҳазил ва фаройиб сарғузаётлар Г. Геворкян мажмуасидан ўрин олган.

САВОДСИЗЛИКДАН ОЛИНГАН ФОЙДА

Паркидаги магазинлардан бирининг реклама-эълонлари, ҳаммага хатоларга тўла бўлади, баъзан улар кишида кулги уғотлади. Қайсибир бир ўқитувчи барча бундай ноқўлайликларга эътибор бериб, магазин хўжайинига мурожаат этганида қуйидаги жавобни олди:

— Бу жўрттага қилинади. Кишилар мени телба деб ҳисоблайдилар ва мендан нарсга сотиб оладилар. Ҳисобла-сам, имло хатолар эвазига маҳсулот оборотини уч марта оширишга муваффақ бўлдим».

риб, аризани балчиқдаги товуқ издек расво-ю-раддибало қилиб ташлаган эди. Ҳазоби ошиб кетган Турғунбой телбаларча югуриб раис хонасига отилиб кирди-да, стол устига ўқиб бўлмас даражадаги аризасини ташлади.

— Ҳар кун эртага келинг, дейишди! — бақирди Турғунбой турродек чўзиб.

— Эртага келингиз жонимга тегали! — Бунинг энди ўзингиз ҳал қилинг.

Ранс тик турган ҳолда торлапан пешонасини гинжиниб силан-да, аризани олиб Турғунбойга тўтказди:

— Вақтинг йўқ!.. Мени зарур ш билан қаққиршган... Эртага келингиз!..

Турғунбой рансга тикилиб турди сирка ичгандан бир сесканди-ю, «ишми» этиб йиқилди.

Тўлқин РАСУЛОВ.

Бандура оҳанглари

Украина — дилрабо кўшиқлар ўлкаси. Қўшиқ азалдан халқнинг қон-қониға синиб кетган, уларда украин халқининг донолиги ва куч-қудрати, мардлиги ва қаҳрамонлиги, ҳазил-мутоабаси ва оқиб қўнғилиги, орзу-армонлари акс этган. Бандура жўрлигида айтаётган бу дурдона кўшиқлар она юрти улуғлаб, жондек азиз ватанимизга муҳаббатни тараннум этиб, дам ғам-андух юкини кўтара олмаётганини тасвирлайди.

Г. Г. Веревка номли давлат хизмат кўрсатган академик украин халқ хорин оҳанглари ана шундай, бу коллективга истеъдодли хормейстер ва дирижер, СССР халқ артисти Анатолий Авдеевич раҳбарлик қилмоқда.

Бу машҳур коллектив саҳнага биринчи бор чиққан бери орадан қирқ йилдан кўпроқ вақт ўтди. Унинг биринчи концерти уруш йили, 1944 йилда, гитлерлардан эришган озод қилинган Киев шаҳрида бўлган эди. Душман устидан қозонилган ғалаба тантаналарига мусиқали ўлканинг аjoyиб санъати билан учрашув кувончи қўшилиб кетди. Халқ кўшиқлари услубига нисбатан яқин бўлган ижрочилик йўриги тингловчиларни ўзига ром этиб, лол қилди, чуқки ўша даврларда профессионал коллективлар ижрочилик услуби халқ кўшиқлари ижроси услубидан анча фарқ қилар эди. Машҳур украин композитори ва дирижери, хор асосчиси Григорий Гурьевич Веревка бу ижрочилик услубини қайтадан тиклади. Фольклор манбаларидан олинган кўшиқларга сайқал берилди, сўнг улар томошабинларга янги жиловлар касб этиб, яшариб қайтиб келди.

Хор коллективи ўз фаолиятининг биринчи кунларидан бошлаб халқ кўшиқлари дурдоналарини йиғиш ва тарғиб этиш билан шуғуллана бошлади. Ансамбль икки этакдан Шевченконинг ўлими «Василь» шеърини ўқиган тамил-ўйчан «Уйларим эй, менинг ўйларим» кўшиқларини томошабинлар ҳаминша олқишлаб кутиб оладилар, артистлар Днепр ҳақидаги қўшиқни қўйлашганда томошабин кўз ўнгига дарёда кўтарилган бўри бешик-бешик тўқинларини гўё улоқтириб ташлагандек кўринади. Хонандалар «Қора қош», «Гулзор», «Дунайни кечиб ўтаётган қазак», «Хайратдан осмон ишига», «Сокин дарё» ва хорнинг бошқа минглаб асарларида — халқ оҳангларида хонандалар ёрқин мусиқали драматургия миниатюраларини яратдилар. Булар орасида яна ўй-хаёл ва ахтирос билан йўғрилган яллаган, хореографик композициялар, сюжетли лавҳалар, рақслар бор.

Барча қардош республикаларнинг оҳанглари ҳам коллектив ижодий гулзорига ярашиб турибди. Хонандалар мамлакат бўйлаб сафар қилар эканлар, ўз юртига аjoyиб армуғон — миллий кўшиқлар билан келишди, сўнг уларни ўз репертуарларига қиритиш ишгагина тилда қўйлашди. Кирилл санъаткорлар «Дубинушка», «Калинка», «Лена Ковалёва» сингари рус халқ кўшиқларини, белорусларнинг «Онажоним», «Неман», қозоқларнинг «Ямурай», грузинларнинг «Аравга дарёси», литваларнинг «Яшил поинья», ўзбекларнинг «Лоллахон» сингари кўшиқларини жўшиб қўйламоқдалар. Қардош халқлар кўшиқларидан тузилган аjoyиб гулдаста украин хори концерт программаларининг безағи бўлди. Бу коллектив урушдан кейин ўтказилган барча декадаларда, бутун иттифоқ маданият байрамларида республика санъатини намойиш этди.

Шу кунларда Ўзбекистон сафарига тайёргарлик кўришар экан, хонандалар дўстлар билан учрашувга энг яхши қўшиқларини тўхта этишга ҳозирлик қўймоқдалар. Уларнинг программасида қадимий ва замонавий энг машҳур кўшиқлар бор. «Гуллар, яшна, жонажон ўлка» сўнгаси Украинадаги турли этнографик зоналарнинг ўзига хос рақсларини намолган. Худди ана шу рақс ҳар бир концертнинг дебосчаси бўлади.

Л. КОРОВЧАК, Киев.

(«Тошкент оқшомининг» навбатдаги сони 24 сентябрда чиқади).

Редaktor Т. М. ҚОЗҚОБОВ.

22 СЕНТАБРДА БАДИЙ ФИЛЬМАР:

Санъат саройи — «ГРАСДОМОНТЕ-КРИСТО» (катта зал, 17.20; 20.30); «ЧАЛКАШЛИК» (кичик зал, 17, 19.30).

Дружба — «ШАКТИ» (17, 18, 20.30).

Ватан — «ЧАККИГА-ДАККИКИ» (18, 21.00).

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — «КЎЗ ЁШЛАР ОРОЛИДАГИ ИККИ КИШИ» (тоқ ссоатларда).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «БАХТИ БУЛИШНИ ИСТАЙМАН» (18.30, 21.30.30); «КИМ БУ ОДАМ» (16.00).

К. Ерматов номли «ОЧИНИНГ, ПОЛИЦИЯ!» (тоқ ссоатларда), «ЧАЛКАШЛИК» (18, 20.30).

С. Рахимов номдаги «КИЛИЧ ТИФИДА» (тоқ ссоатларда).

Қозғоғистон — «ЧАНГАДА ҚОЛГАН ГУЛ» (16, 19, 20.00.00).

Тинчлик — «ШАХРИЗОДАНИНГ ЯНГИ ЭРТАКЛАРИ» (11, 16, 18.30, 21.00).

Москва — «ГРАФ-МОНТЕ-КРИСТО» (18, 21.00).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ИТАЛЬЯНЧА АЖРАЛИШ» (жуфт ссоатларда).

Чайка — «КУРЬЕЕР» (17.00.00), «ОСКАР» (19, 21.00).

23 СЕНТАБРДА БАДИЙ ФИЛЬМАР:

Санъат саройи — «ГРАСДОМОНТЕ-КРИСТО» (катта зал, 11, 14.40, 17.20, 20.30.30); «ЧАЛКАШЛИК» (кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30).

Дружба — «ШАКТИ» (11, 12, 14.15, 17, 18, 20.30).

Ватан — «ЧАККИГА-ДАККИКИ» (12, 15, 18, 21.00).

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — «КЎЗ ЁШЛАР ОРОЛИДАГИ ИККИ КИШИ» (тоқ ссоатларда).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «БАХТИ БУЛИШНИ ИСТАЙМАН» (12, 14, 18.30, 21.30); «КИМ БУ ОДАМ» (11, 16, 16.00).

К. Ерматов номли «ОЧИНИНГ, ПОЛИЦИЯ!» (тоқ ссоатларда), «ЧАЛКАШЛИК» (12, 15, 18, 20.30).

С. Рахимов номдаги «КИЛИЧ ТИФИДА» (тоқ ссоатларда).

Қозғоғистон — «ЧАНГАДА ҚОЛГАН ГУЛ» (12, 13, 15, 16, 19, 20.00).

Тинчлик — «ШАХРИЗОДАНИНГ ЯНГИ ЭРТАКЛАРИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Москва — «ГРАФ-МОНТЕ-КРИСТО» (18, 21.00).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ИТАЛЬЯНЧА АЖРАЛИШ» (жуфт ссоатларда).

Чайка — «ГРАФ-МОНТЕ-КРИСТО» (11, 14.00), «КУРЬЕЕР» (17.00), «ОСКАР» (19, 21.00.00).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — 44-21-21-44, 44-21-34, 44-21-74.

Ватан — 74-30-38.

Чайка — 77-06-20.

Москва — 33-05-01.

Тошкент Советининг 50 йиллиги — 78-47-25.

Восток — 91-14-61.

Лисувон номли — 96-34-14-02.

Искра — 39-14-59.

Нукус — 46-46-55.

Дружба — 67-96-87.

Шаҳар кинотеатрларида хизмат кўрсатиш маданиятини юксалтириш юзасидан тақлиф ва истақлар билан Тошкент шаҳар ижроия комитети кинотеатрларнинг бошқармасига 33-37-11 телефон номери бўйича мурожаат қилинсин.

Тошкент давлат цирки — Чехословакиянинг «П-Прага» цирки усталининг томошалари (19.30).

Урта Осиё кишлоқ хўжалиги олимлари ва илмий тадқиқот институтининг коллективининг институтининг катта мутахассиси Н. Г. Ю. Рахмоновга отаси Юсуф Абдурахмоновнинг вафот этганини муносибати билан чуқур таъзия ва изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область офтальмологик касалликларини док-лестивни меҳнат ветерани, врач Тўхтаев Усмоновнинг вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, мияр-хумининг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

</